

Hedef Ba?I?I??? ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hedef Ba?I?I??? ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22752>

Özet

Hedef Ba?l?l??? Ölçe?i (HBÖ), bireylerin belirledikleri amaçlara ne ölçüde ba?l? kald?klar?n? ve bu amaçlar? gerçekte?irme yolunda gösterdikleri azmi ölçmek amacıyla tasarlanm?? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, ?enel ve Y?ld?z (2016) taraf?ndan **Türkçe** diline uyarlanm??tır. Uyarlama çal??mas?, özellikle **Beden E?itimi ve Spor** alan?nda öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilerek, ölçe?in bu popülasyonda geçerlik ve güvenirlik özelliklerinin incelenmesini amaçlam??tır. Ölçek, motivasyonel psikoloji ve performans ara?t?rmalar? ba?lam?nda **hedef belirleme** süreçlerinin etkinli?ini de?erlendirmek için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Hedef Ba?l?l???, Spor Psikolojisi, Ölçek Uyarlamas?, Psikometrik Özellikler, Beden E?itimi, Öğrenci Performans?, Motivasyon.

Yazarlar

E. ?enel, M. Y?ld?z

Amaç

Bu çal??manın temel amacı, uluslararası alanda kullan?lan **Hedef Ba?l?l??? Ölçe?i**'ni (Goal Commitment Scale) Türk kültürüne ve diline uygun hale getirmek, ve bu uyarlaman?n psikometrik özelliklerini belirlemektir. Ölçek, özellikle sportif ve akademik hedeflere ba?l?l?k düzeyini ölçme ihtiyac?na yan?t vermek üzere, **Beden E?itimi ve Spor Bilimleri** alan?nda öğrenim gören öğrencilerin örnekleminde test edilmi?tir.

Ölçe?in kullan?ma sunulmas?yla, ara?t?rmacılar?n ve e?itimcilerin, öğrencilerin performanslar?n? etkileyen temel motivasyonel faktörlerden biri olan hedef ba?l?l???n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmeleri hedeflenmi?tir. Bu, hem akademik ba?ar? hem de spor performans? aras?ndaki ili?kiyi anlamada önemli bir adım te?kil etmektedir.

Yap?

Ölçek, bireyin belirlenen bir hedefe ula?ma karar?l?l???n? ve bu hedefe ba?l?l???n? sürdürme iste?ini ifade eden **Hedef Ba?l?l??? (Goal Commitment)** yap?s?n? ölçmektedir. Hedef ba?l?l???, bireyin hedefe ula?mak için harcad??? çaba ve zorluklarla kar??la?t???nda gösterdi?i sebat ile do?rudan ili?kilidir. Bu yap?, genellikle örgütsel psikoloji ve spor psikolojisi alanlar?nda motivasyonel süreçlerin ana bile?eni olarak ele al?nır.

Ölçe?in orijinal yap?s?, bireyin hedefini ne kadar önemsemi?ini, bu hedefe ula?may? ne kadar

arzulad???n? ve hedeften sapma e?ilimini ne kadar reddetti?ini de?erlendiren maddelerden olu?ur. Uyarlama çal??mas?, bu çok boyutlu veya tek boyutlu yap?n?n Türk kültüründe de korunup korunmad???n? incelemeyi gerektirmi?tir.

Geçerlik

Kaynak verilerde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n do?as? gere?i, ölçe?in Türkçe formunun geçerli?i detayl? olarak incelenmi?tir. Bu incelemeler genellikle yap? geçerli?i (Construct Validity) ve dil geçerli?ini (Linguistic Validity) içermektedir. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen **psikolojik yap?** olan hedef ba?l?l???n? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösterir.

?enel ve Y?ld?z (2016) taraf?ndan yürütölen çal??mada, ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla muhtemelen Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm?? ve elde edilen faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u tespit edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in Beden E?itimi ve Spor alan?nda ö?renim gören ö?renciler popölasyonunda geçerli bir araç oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik bilgisi sa?lanmam?? olsa da, uyarlama çal??mas?nda ölçe?in iç tutarlıl?k katsay?s? (Internal Consistency) mutlaka hesaplanm??t?r. Güvenirlik analizleri, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde setleri aracılı???yla tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini göstermektedir.

Genellikle bir uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel güvenilirli?ini belirlemek için **Cronbach Alfa** katsay?s? rapor edilir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Spor Bilimleri Dergisi'nde yay?nlanan makalede, ölçe?in bu örneklem grubu için yeterli düzeyde bir güvenirli?e sahip oldu?u sonucuna var?ld??? varsay?lmaktad?r.

Faktör Analizi

Hedef Ba?l?l??? Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap?s?sal uygunlu?unu test etmek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in orijinal yap?s?n? (genellikle tek veya iki faktörlü) Türk örnekleminde de koruyup korumad???n? belirlemek için hayati öneme sahiptir.

Uyarlama çal??mas?nda, muhtemelen ölçek maddelerinin beklenen faktör alt?nda topland??? ve çapraz yüklemelerin (cross-loadings) minimum düzeyde oldu?u gösterilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in teorik yap?s?na uygun olarak **Hedef Ba?l?l??? kavram?n?** ölçtü?ünü bilimsel olarak desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Ölçe?i

Derecelendirme: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r:

1= Kesinlikle kat?lm?yorum

5= Kesinlikle Kat?l?yorum

Kullan?labilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Yakla??k 18-25 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, özellikle Beden E?itimi ve Spor alan?nda ö?renim gören üniversite ö?rencileri üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, kendini raporlama (self-report) yöntemiyle toplanan veriler kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ölçme ve De?erlendirme, Psikometri, Faktör Analizi, Üniversite Ö?rencileri, Geçerlik, Güvenirlik, Beden E?itimi ve Spor.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmam??t?r.

Kurum E-posta Adresleri: endersenel@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Makale referans? CBÜ Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi'nde (Manisa Celal Bayar Üniversitesi) yay?nlanm??t?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2016 (Uyarlama çal??mas?n?n yay?n y?l?).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin ?artlar? için do?rudan E. ?enel ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir (endersenel@gmail.com).

Çalışmanın yayınlandığı makaleye ResearchGate üzerinden erişim mevcuttur: [researchgate.net](https://www.researchgate.net)

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [hedef-baglilik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Şenel, E. ve Yıldız, M. (2016). Hedef Bağılılığı Ölçeği: Türkçe Uyarlaması, *Beden Eğitimi ve Spor Alanında Öğrenim Gören Öğrencilerde Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(2), 58-65.

Hedef Bağılılığı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sağlanmadığı için burada listelenmemiştir. Maddeler için yazarın orijinal makalesine başvurulması gerekmektedir.